Bilaga 2 Storuman kommun VA-utbyggnadsplan
Bedömningsmodell för beslut om förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering

2025-02-25

Manual för hantering av modellverktyget

Denna manual är ett hjälpmedel vid hantering av det modellverktyg som används för att bedöma vilket behov det finns av förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering och möjlighet för anslutning till allmän VA-försörjning (via överföringsledning) i de områden i kommunen som utgör *VA-planområden*.

Manualen redovisar nedanstående moment. Tillvägagångssätt för avgränsning av VA-planområden eller vilket underlag som behövs för att utföra bedömningarna redovisas inte här.

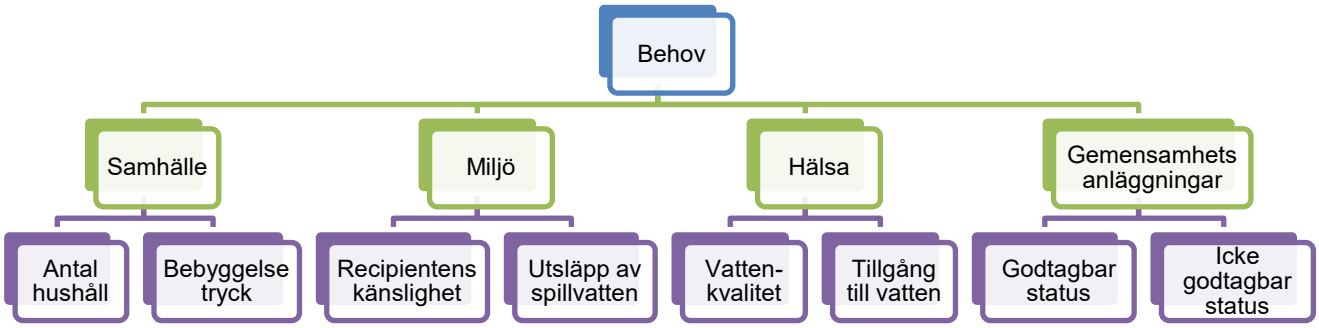

Bedömning av behov av förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering

Bedömningen görs i fliken Behov i verktyget

De områden som utgör VA-planområden bedöms med avseende på flera kriterier som tillsammans bildar områdets ”behov av en förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering”. Detta görs för att kommunen ska kunna se vilka områden som är mest angelägna att arbeta med. Det ger också en grund för prioritering av eventuell anslutning till allmän VA-försörjning eller andra förbättrande åtgärder. Bedömningen omfattar de bebyggelsegrupper som identifierats i GIS-analysen över fastigheter med enskild försörjning. Analysen omfattar bebyggelsegrupper där 20 eller fler hus ligger med minst 150 meters avstånd till varandra.

Bedömningen av behov grundas på kriterier avseende samhälle, miljö och hälsa med underkriterier enligt figuren nedan. I Lag (2022:1249) om ändring i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster tillkom ett nytt stycke i 6 § som anger att kommunen ska ta särskild hänsyn till möjligheten tillgodose skyddet för människors hälsa eller miljön, genom enskilda va-anläggningar. I områden där VA-föreningar bildats för att ordna med försörjning av dricksvatten och/eller spillvatten kan det reella behovet vara lägre än om föreningen inte funnits. Denna aspekt påverkar dock inte behovsbedömningen i grunden, men behöver beaktas vid den slutliga klassningen av olika VA-planområden. I modellen finns därför utrymme att ange de gemensamma anläggningarnas kapacitet och status samt om det förekommer någon form av VA-förening i områdena.

Underlag för prioritering av kommunalt VA

Behov av gemensamt avlopp

Större sammanhang

A Hur många fastigheter rör det sig om?

1 Området innefattar 25-30 fastigheter

2 Området innefattar mellan 30 och 40 fastigheter

3 Området innefattar > 40 fastigheter

B Hur stor andel är fritidshus samt nyttjandegrad av dessa

1 Mer än 70% är fritidshus med låg till måttlig nyttjandegrad

2 Mer än 70% är fritidshus med hög nyttjandegrad
Mellan 30 och 70 % är fritidshus

3 Mindre än 30 % är fritidshus

C Bebyggelseutveckling

1 Området är sammanhållen bebyggelse men det är litet tryck på nybebyggelse och/eller omvandling till permanentboende.
Området har en åldrande befolkning och antalet boende kommer sannolikt minska i framtiden.

2 Området är sammanhållen bebyggelse men det är måttligt tryck på nybebyggelse och/eller omvandling till permanentboende.

3 Området är sammanhållen bebyggelse och det är stort tryck på nybebyggelse och/eller omvandling till permanentboende.

Hälso och miljöskäl

D Dricksvatten (kvantitet, kvalitet, föroreningsrisk)

1 I området finns tillräcklig kapacitet
Mindre allvarliga kvalitetsproblem alternativt inga kvalitetsproblem finns i området
Liten risk för föroreningspåverkan.

2 I små delar av området finns tidvis otillräcklig kapacitet eller begränsad mängd dricksvatten.
Allvarliga kvalitetsproblem förekommer i enstaka fall och mindre kvalitetsproblem i små delar av området
Risk för föroreningspåverkan.

3 I stora delar av området finns tidvis otillräcklig kapacitet och/eller begränsad mängd dricksvatten
Allvarliga kvalitetsproblem förekommer i små delar av området eller mindre kvalitetsproblem i stora delar av området.
Stor risk för föroreningspåverkan.

E Recipient/naturmiljö

1 Liten känslighet.

2 Stor risk för påverkan på måttligt känslig recipient (ex natur- och fiskevärden, naturreservat, Natura 2000).
Viss risk för påverkan på känslig recipient (ex natur- och fiskevärden, naturreservat, Natura 2000).
Viss risk för påverkan på ytvatten med måttlig, otillfredsställande eller dålig ekologisk status med avseende på näringsämnesbelastning.
Inom tertiär skyddszon inom vattenskyddsområde.
Inom grundvattenförekomst av Länsstyrelsen utpekad som klass 1 och 2, där risk för påverkan föreligger.
Risk för påverkan på badplats.

3 Stor risk för påverkan på ytvatten med måttlig, otillfredsställande eller dålig ekologisk status med avseende på näringsämnesbelastning.
Stor risk för påverkan på känslig recipient (ex natur- och fiskevärden, naturreservat, Natura 2000).
Inom primär eller sekundär skyddszon inom vattenskyddsområde.
Risk för påverkan på badplats.

F Utsläpp

1 Få enstaka enskilda avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt.
Området har goda naturgivna förutsättningar för enskilda avlopp även vid ett förändrat klimat.
Risken att godkända enskilda avlopp ska påverka dricksvattenbrunnar eller miljön i området är låg.

2 Begränsat antal enskilda avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt.
Området har naturgivna förutsättningar för enskilt avlopp under vissa förutsättningar (exempelvis att gemensamma lösningar måste till).

Viss risk finns att enskilda avlopp påverkar dricksvattenbrunnar eller miljön i området om inte särskilda åtgärder vidtas (exempelvis att gemensamma lösningar måste till).

3 Stort antal enskilda avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt.
Området har dåliga/tveksamma naturgivna förutsättningar för enskilt avlopp.
Stor risk att godkända enskilda avlopp påverkar dricksvattenbrunnar eller miljön i området.

Möjligheter till kommunalt VA

G Anläggningskostnad för att ansluta området till kommunalt VA

1 Kostnaden blir mycket högre än ordinarie anläggningsavgift.
Längd på överföringsledning.
Tomterna är glest belägna.
Stora tomter.
Området bedöms ha svåra geotekniska förhållanden med ogynnsamma jordartsförhållanden eller berg i dagen och/eller
kraftigt kuperad terräng.
En lokal kommunal lösning kan krävas.

2 Kostnaden blir högre än ordinarie anläggningsavgift.
Längd på överföringsledning.
Medelstora tomter.
Området bedöms delvis ha goda, delvis svåra geotekniska förhållanden med ogynnsamma jordartsförhållanden och/eller kraftigt kuperad terräng.

3 Kostnaden blir täcks av eller blir lägre än ordinarie anläggningsavgift.
Ingen överföringsledning.
Tomterna gränsar till varandra.
Små tomter.
Området bedöms ha goda geotekniska förhållanden med gynnsamma jordartsförhållanden och flack terräng.

H Skyddsvärden

1 Det finns skyddsvärden i form av natur- och kulturintressen så att VA-utbyggnaden behöver ta omvägar samt att den administrativa processen blir omfattande.

2

Det finns vissa skyddsvärden i form av natur- och kulturintressen så att VA-utbyggnaden behöver ta omvägar samt att den administrativa processen blir omfattande.

3 Det finns inga skyddsvärden i form av natur- och kulturintressen så att VA-utbyggnaden behöver ta omvägar samt att den administrativa processen blir omfattande.

I Samordningsvinster

1 Det finns små eller inga förutsättningar för att VA-anslutning till området ska gynna utveckling av befintliga allmänna VA-system, utveckling av området eller närliggande områden eller att VA-utbyggnaden gynnas av utbyggnad av någon annan samhällsfunktion, såsom vägar och andra ledningsslag.

2 Det finns vissa förutsättningar för att VA-anslutning till området ska gynna utveckling av befintliga allmänna VA-system, utveckling av området eller närliggande områden eller att VA-utbyggnaden gynnas av utbyggnad av någon annan samhällsfunktion, såsom vägar och andra ledningsslag.

3 Det finns goda förutsättningar för att VA-anslutning till området ska gynna utveckling av befintliga allmänna VA-system, utveckling av området eller närliggande områden eller att VA-utbyggnaden gynnas av utbyggnad av någon annan samhällsfunktion, såsom vägar och andra ledningsslag.